

BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
Generalno tajništvo

Broj: 05-50-364-1/09
Sarajevo, 18.5.2009. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 31.05.2009

Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
	02-50-1-16-25/09		

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE

- Dom naroda -

SARAJEVO

PREDMET: Odgovor na izaslaničko pitanje – dostavlja se

V e z a: Naš akt broj: 05-50-384/09 od 3.3.2009. godine

U privitku našeg akta, gornje oznake i datuma, dostavili smo Odgovor na izaslaničko pitanje koje je Adem Ibrahimpašić, izaslanik u Domu naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, postavio na 24. sjednici ovog doma održanoj 29.1.2009. godine.

Obzirom da navedenom odgovoru nedostaje treća strana (tač. 2.3, 2.4. i 2.5.), u privitku dostavljamo integralni tekst Odgovora na navedeno izaslaničko pitanje uz molbu da isti uručite izaslaniku.

S poštovanjem,

GENERALNI TAJNIK
Zvonimir Kutleša

**BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA**

Broj: 05-50-384/09
Sarajevo, 19.3.2009. godine

Adem Ibrahimpašić, delegat u Domu naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, na 24. sjednici Doma naroda, održanoj 29.01.2009. godine, postavio je Ministru vanjske trgovine i ekonomskih odnosa slijedeće delegatsko pitanje:

„Kada će Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa ili postupiti po zahtjevu Odbora pivarske industrije BiH, ili ga odbiti?“

Na postavljeno pitanje, Vijeće Ministara Bosne i Hercegovine je na 80. sjednici održanoj 19. 03. 2009. godine, utvrdilo **s l i j e d e ć i**

ODGOVOR

1. Uvodne napomene

1.1. U Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine, **dana 03.07.2008. godine, održan je sastanak** sa predstavnicima pivarske industrije na kome je razmatrano stanje i problemi u pivarskoj industriji. Predstavnicima domaćih proizvođača piva su istakli da je ovo posljedica prekomjernog uvoza piva u Bosnu i Hercegovinu i niskih cijena po kojima se uvozno pivo plasira na domaćem tržištu.

U tom kontekstu razmatrane su mogućnosti uvođenja mjera za prevazilaženje problema u pivarskoj industriji, odnosno pokretanja aktivnosti na zaštiti domaće proizvodnje, shodno važećoj legislativi.

Predstavnicima Ministarstva su iskazali spremnost i ponudili predstavnicima pivarske industrije kontinuiranu stručnu i tehničku pomoć u svim segmentima vezano za kompletiranje Prijedloga za pokretanje prethodnog postupka. U okviru toga date su instrukcije kako pravilno sačiniti Prijedlog za pokretanje prethodnog postupka u smislu kriterija i principa propisanih Odlukom o mjerama zaštite domaće proizvodnje od prekomjernog uvoza (Službeni glasnik BiH, broj 30/02), a kao pomoć u

početnoj fazi pripreme Prijedloga, i raspoloživi materijali, odnosno tabele za iskazivanje potrebnih podataka i dokaza na osnovu kojih u, adekvatnim analizama, treba nesporno dokazati činjenice i utvrditi da je ostvaren uvoz piva u toliko povećanim količinama, bilo u apsolutnom ili relativnom iznosu u odnosu na domaću proizvodnju i pod takvim uslovima pod kojima je nanescena ozbiljna šteta ili prijeteći opasnost nanošenja ozbiljne štete i poremećaja domaćoj proizvodnji.

Naglašeno je takođe da je pokretanje prethodnog postupka i cjelokupan postupak za uvođenje zaštitnih mjera od prekomjernog uvoza ozbiljna i kompleksna procedura u kojoj se mora decidno i nedvosmisleno utvrditi tj. dokazati da je prekomjerni uvoz prouzrokovao ozbiljnju štetu ili prijeteći da nanese ozbiljnju štetu domaćoj proizvodnji i da je povećani uvoz doveo do slabljenja domaće proizvodnje, tako da domaći proizvođači piva trebaju dostaviti kompletne podatke i dokaze propisane navedenom Odlukom.

1.2. Domaći proizvođači piva¹ uključeni u Grupaciju pivarske industrije Vanjskotrgovinske komore BiH, podnijeli su Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine **Prijedlog** za pokretanje prethodnog postupka radi utvrđivanja ozbiljne štete ili prijetećje nanošenja ozbiljne štete domaćoj proizvodnji i za uvođenje mjera zaštite domaće proizvodnje od prekomjernog uvoza piva (**akt broj 02-25-9130/08 od 23.09.2008. godine**).

2. Hronologija preduzetih aktivnosti po prijemu Prijedloga i rezultati analize dobijenih podataka

2.1. Po prijemu Prijedloga za pokretanje prethodnog postupka, Ministarstvo je, bez odlaganja, pristupilo njegovoj analizi i već u početnoj fazi je ustanovljeno da je Prijedlog u znatnoj mjeri nedostatan, nekompletan i da nije usklađen sa principima i kriterijima propisanim u Odluci o mjerama zaštite domaće proizvodnje od prekomjernog uvoza.

U osnovi, dostavljeni podaci o kretanju cijena i sniženju cijena proizvoda uvezenog piva, promjene obima prodaje uvezenog piva, promjene obima domaće proizvodnje, dati su kumulativno za tarifni podbroj 2203, što je u suprotnosti sa članom 5. stav 3., alineja prva Odluke, kojom je propisano da se opis proizvoda koji se uvozi u povećanim količinama treba iskazati podbrojem koji sadrži osam ili deset znakova sa opisom prema propisima o Carinskoj tarifi (prema Carinskoj tarifi BiH u podgrupu 2203 00 –pivo dobiveno od slada, razvrstana u tri podbroja i to: 2203 00 00-u bocama do 10 litara; 2203 00 09 00-ostalo; 2203 00 10 00 –u posudama preko 10 litara).

Pored toga, prema podacima dostavljenim u Prijedlogu, količinski uvoz piva u 2007. godini, u odnosu na prosječnu količinu uvezenog piva u prethodne tri godine (2004-2006) bio veći za samo 2%, a iskazano vrijednosno za 21%. Na osnovu ovih podataka, a shodno praksi, odnosno uobičajenim pravilima WTO, Ministarstvo je odmah moglo odbiti Prijedlog, jer se za iskazano količinsko povećanje uvoza od 2% ne može konstatovati postojanje prekomjernog uvoza. Pri tome treba imati u vidu praksu, odnosno uobičajena pravila WTO, prema kojima se može dati ocjena da se radi o prekomjernom uvozu u slučaju kada je uvoz u tekućoj, u odnosu na prethodne tri godine, izražen količinskim jedinicama, veći za 25% i više.

2.2. Međutim, Ministarstvo je odlučilo da nastavi aktivnosti na kompletiranju Prijedloga, što je podrazumijevalo kontinuirano prikupljanje nedostajućih podataka, činjenica i dokaza i postepenoj detaljnoj analizi svih raspoloživih podataka. U tom smislu pokrenuta je opsežna korespondenciju, kako sa podnosiocem Prijedloga, tako i sa institucijama BiH i entiteta, radi obezbjeđenja nedostajućih cjelovitih podataka, činjenica i dokaza neophodnih za utvrđivanje postojanja ozbiljne

¹ Bihćka pivovara d.d. Bihać, Grudska pivovara d.d. Grude, Sarajevska pivara d.d. Sarajevo, Banjalučka pivara a.d. Banja Luka i Pivara Tuzla d.d. Tuzla

štete ili prijetnje nanošenja ozbiljne štete domaćoj proizvodnji usljed prekomjernog uvoza i eventualno donošenje Odluke o pokretanju prethodnog postupka i to;

- od entitetskih ministarstava zatraženi su podaci o proizvodnji piva, raščlanjeno na deset cifara iz Carinske tarife BiH, količinski i vrijednosno, kako bi se moglo dakazati da su podnosioci Prijedloga većinski proizvođači piva u Bosni i Hercegovini. Treba imati u vidu da je prepiska između Ministarstva i entitetskih ministarstava (Ministarstva privrede, energetike i razvoja RS, Ministarstva energije, industrije i rudarstva FBiH, Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva RS), po ovom pitanju trajala neopravdano dugo, od oktobra do decembra 2008. godine.
- od Uprave za indirektno oporezivanje tražili smo podatke o količinama i vrijednostima uvezenog piva u periodu 2003- 2007. godina.

2.3. Analizom podataka koje je dostavila Uprava za indirektno oporezivanje BiH utvrđeno je da je količinski uvoz piva u 2007., u odnosu na prosjek prethodne tri godine, bio veći za 27%, a iskazano finansijski uvoz je bio veći za 21%.

Obzirom da je, u postupku analize raspoloživih podataka i dokaza, Ministarstvo ustanovilo velika odstupanja u podacima o količinskom uvozu piva koje su dostavili podnosioci Prijedloga i podataka Uprave za indirektno oporezivanje, bile su neophodne dalje aktivnosti radi pribavljanja obrazloženja tj. dodatnih informacija i pokazatelja, a u cilju utvrđivanja objektivnih razloga za takvo stanje.

S tim u vezi, bila je neophodna dodatna prepiska između Ministarstva i nadležnih institucija, a u cilju pribavljanja podataka i informacija i istraživanja činjenica i dokaza o tome da li su odstupanja u podacima o količini uvezenog piva iz navedena dva izvora, eventualno, posljedica pretpostavke Ministarstva da su domaći proizvođači piva bili i uvoznici piva. To je zahtijevalo i dodatni vremenski period za kompletiranje Prijedloga, te njegovu analizu.

Korespondencija sa institucijama BiH i entiteta odvijala se otežano, sa velikim kašnjenjima, a traženi podaci i dokazi dostavljani su uglavnom nakon urgencija Ministarstva, tako su ove aktivnosti trajale od oktobra 2008. godine do januara 2009. godine.

2.4. Dopisom Grupacije pivarske industrije pri Vanjskotrgovinskoj komori BiH, broj:SAO-927/08 od 20.10. 2008. godine Ministarstvo je obaviješteno da se Banjalučka pivara a.d. Banja Luka pojavljivala kao uvoznik vlastitog piva, nakon privremenog izvoza radi punjenja u limenke, i to do 2004. u Italiju, a poslije toga u Republiku Hrvatsku, a da je Grudska pivovara d.o.o. Grude, do 01.04.2005. godine bila u većinskom vlasništvu belgijskog INTERBREW-a, te je bila uvoznik i distributer registrovanih robnih marki iz portfelja istog (uvoz iz Francuske, Hrvatske i Njemačke). Pored toga navode da je ova pivovara uvozila pivo iz Srbije i Crne Gore, nakon privremenog izvoza piva radi punjenja u limenke. (u prilogu ovoga dopisa dostavljene su i pojedinačne izjave podnosilaca Prijedloga, koje potvrđuju date navode Grupacije).

2.5. Uprava za indirektno oporezivanje BiH, dopisom broj 18-5-46-1/09 od 17.01.2009. godine, dostavila je podatke o uvozu piva koji su ostvarili podnosioci Prijedloga i to za period 01.01.2003. do 31.10.2008. godine. Prema ovim podacima, kao uvoznici piva pojavljivale su se: Banjalučka pivara a.d. Banja Luka (i to u 2003., 2004., 2005., 2006., 2007. i 2008. godini), Grudska pivovara d.o.o. Grude (u 2004., 2005. godini), Sarajevska pivara d.d. Sarajevo (u 2006., 2007., i 2008. godini, iako su u pojedinačnoj izjavi naveli «da nikada nije, a posebno u periodu 2002-2008. bila uvoznik piva na carinsko područje BiH»).

2.6. Raspoložive činjenice i dokazi o tome da su neki od podnosioca Prijedloga bili istovremeno i uvoznici piva, davali su Ministarstvu pravni osnov za prekidanje daljeg razmatranja Prijedloga, jer se na ovakve okolnosti primijenjuje član 5. stav 2. Odluke, koji ima eliminatorni karakter. Naime, citiranim članom Odluke decidno je propisano da Prijedlog ne mogu podnijeti proizvođači koji su komercijalno ili na neki drugi način povezani sa izvoznicima ili uvoznicima ili su sami uvoznici te robe.

2.7. Međutim, Ministarstvo je i pored gore navedenog i dalje ostalo na stanovištu da, u vezi sa ovim Prijedlogom, svi relevantni faktori, kako zainteresovana strana koja je podnijela Prijedlog, tako i nadležne institucije, trebaju uložiti dodatne napore na analizi i razmatranju novonastale situacije u smislu primjenjivosti kriterija iz Odluke i preispitivanja izraženog nesklada u podacima o uvezenim količinama piva i uvoznim cijenama iz pojedinih izvora (Uprava za indirektno oporezivanje, podnosioci Prijedloga).

2.8. U ovakvim okolnostima, radi ubrzanja rješavanja Prijedloga Grupacije pivarske industrije za uvođenjem mjera vanjskotrgovinske zaštite domaće proizvodnje od prekomjernog uvoza piva, tj. pribavljanja adekvatne i usaglašene baze podataka i informacija neophodnih za konačno određivanje Ministarstva u vezi podnesenog Prijedloga, dana 21.01.2009. godine održan je sastanak sa predstavnikom Odbora pivara i predstavnikom Vanjskotrgovinske komore BiH.

Tom prilikom je zaključeno da predsjednik Vanjskotrgovinske komore BiH (sa predstavnikom Odbora pivarske industrije) u što kraćem roku, organizuje sastanak sa Ministrom vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, na kome bi se odredile dalje aktivnosti i inicirao sastanak sa Upravom za indirektno oporezivanje BiH, kako bi se preispitao i eventualno korigovao nesklad između podataka o količinama uvozenog piva koje je dostavio Odbor pivarske industrije, u odnosu na podatke koje je dostavila Uprava za indirektno oporezivanje, i odredio predstavnik Uprave za indirektno oporezivanje BiH koji će saradivati sa Ministarstvom na ubrzanju analize i rješavanja ovog Prijedloga.

Ovo iz razloga što se ni podaci Uprave za indirektno oporezivanje o količinama uvezenog piva ne mogu smatrati relevantnim jer sadrže i količine piva koje su uvezene nakon izvoza iz Bosne i Hercegovine radi obavljanja procedure vanjske dorade, zbog čega je neophodno izvršiti odgovarajuće korekcije podataka o količinskom uvozu piva za iznose uvezenog piva nakon vanjske obrade. Ove aktivnosti su neophodne da bi se na bazi jasnih podataka moglo dokazati da se radi o prekomjernom uvozu.

Međutim, do 26.02.2009. godine, Ministarstvo, na žalost, nije primilo poziv za održavanje sastanka, a u smislu realizacije naprijed navedenih i usaglašanih zaključaka.

2.9. U međuvremenu, u iščekivanju sastanka na kome bi se utvrdio dalji razvoj događaja, odsjek u kome se obrađuje predmetni Prijedlog sačinio je Izvještaj o razmatranju prijedloga Odbora pivarske industrije za pokretanje prethodnog postupka radi uvođenja mjera zaštite domaće proizvodnje od prekomjernog uvoza piva, sa prijedlogom narednih aktivnosti i isti uputio menadžmentu Ministarstva, radi zauzimanja stava o predmetnoj problematici.

Na žalost, dana 20.02.2009. godine, Odbor grupacije pivara održao je sastanak u Vanjskotrgovinskoj komori BiH, na kome su, pored ostalog, istakli da su » u septembru prošle godine podnijeli zahtjev Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH u kome su tražili da se uvedu mjere zaštite u skladu s odredbama CEFTA Sporazuma i dostavili dokaze koji potkrepljuju njihove navode i da do sada još nisu dobili nikakav odgovor od Ministarstva ».

Ovakve izjave predstavnika Odbora pivara daju, na žalost, osnova za zaključak da se, na neki način, Ministarstvo optužuje za odugovlačenje postupka.

3. Zaključak

Uvažavajući naprijed navedeno, Ministarstvo vas obavještava o sljedećem:

3.1. Iz prikazane analize dosadašnjih postupaka, primorani smo zaključiti da pored preduzetih obimnih aktivnosti Ministarstvo i dalje nije u posjedu relevantnih činjenica i dokaza za kompletiranje Prijedloga na osnovu kojeg bi se utvrdilo da je moguće zakonito pokrenuti «Prethodni postupak» za utvrđivanje postojanja prekomjernog uvoza, odnosno postupak kojim se dokazuje da je prekomjerni uvoz nanio ili prijeti da nanese ozbiljnu štetu domaćoj proizvodnji.

Da bi Ministarstvo moglo donijeti «Odluku o pokretanju prethodnog postupka», tokom kojeg će se na bazi činjenica i dokaza propisanih ovom Odlukom nedvosmisleno utvrditi da postoji direktna uzročna veza između prekomjernog uvoza i uticaja na domaću proizvodnju, odnosno utvrditi da li je i u kojoj mjeri prekomjerni uvoz piva prouzrokovao ozbiljnu štetu ili prijetnju nanošenja ozbiljne štete domaćoj proizvodnji, neophodno je poduzeti sljedeće:

a) Da podnosilac Prijedloga formalno ispravi, dopuni i kompletira sadržaj Prijedloga, jer su dostavljeni podaci o kretanju cijena, promjene obima prodaje uvezenog piva, promjene obima domaće proizvodnje dati kumulativno za tarifni podbroj «2203», što je u suprotnosti sa članom 5. stav 3., alineja prva Odluke.

Ovom odredbom je propisano da se opis proizvoda koji se uvozi u povećanim količinama treba iskazati podbrojem koji sadrži osam ili deset znakova Carinske tarife sa opisom prema propisima o Carinskoj tarifi (prema Carinskoj tarifi BiH, u podgrupu 2203 00 – pivo dobiveno od slada, razvrstana u tri podbroja i to: 2203 00 00– u bocama do 10 litara; 2203 00 09 00- ostalo; i 2203 00 10 00 – u posudama preko 10 litara).

b) Da podnosilac Prijedloga formalno ispravi, dopuni i kompletira sadržaj Prijedloga novim podacima Uprave za indirektno oporezivanje BiH o količinama uvezenog piva iz kojih će biti izuzete količine i vrijednosti piva koje su uvezene nakon izvoza iz Bosne i Hercegovine radi obavljanja procedure vanjske obrade. To su naknadna saznanja do kojih se došlo tokom postupka koje je vodilo Ministarstvo proteklih mjeseci i činjenice koje je potvrdila Uprava za indirektno oporezivanje BiH, iako su pojedini članovi grupacije prethodno tvrdili da se nisu pojavljivali kao uvoznici. Korekciju je neophodno izvršiti na pozicijama količinskog uvoza piva i za vrijednosne pokazatelje uvezenog piva nakon vanjske obrade, iskazane podbrojevima koje sadrže osam ili deset znakova carinske tarife kako bi se dobile «neto vrijednosti» i nedvojbeno mogla prihvatiti ili odbaciti teza da li se radilo o prekomjernom uvozu.

c) Da Ministarstvo obezbijedi tumačenje Vijeća ministara BiH da li se mogu tolerisati činjenice (potvrđene kroz dopise pojedinih pivovara i dopisima Uprave za indirektno oporezivanje BiH) da su neki od podnosilaca Prijedloga bili istovremeno i uvoznici piva unutar promatranog perioda. Naime, odredbe člana 5. stav 2. Odluke nisu tako definisane da ostavljaju prostor da Ministarstvo može samostalno arbitrirati u kojim slučajevima će uvezene količine biti tolerirane ili u kojim slučajevima će doradni poslovi tj. uvoz nakon vanjske obrade, biti izuzeti iz eliminatornog kriterija kojim se inače cijeli postupak obustavlja ako su Prijedlog podnijeli proizvođači koji su komercijalno ili na neki drugi način povezani sa izvozniciima ili uvozniciima ili su sami uvoznici te robe.

3.2. Sagledavajući sve navedeno, naša je ocjena da se unatoč uložnim ogromnim naporima od strane Ministarstva, podneseni Prijedlog, uključujući i sve naknadno dobijene podatke, koji su otvorili niz novih dilema, ne može smatrati potpunim i da se bez odlaganja trebaju intenzivirati aktivnosti na kompletiranju Prijedloga. U namjeri da izbjegnemo brojne potencijalne komplikacije do kojih bi moglo doći, naš je stav da treba odgoditi donošenje «Odluke o pokretanju prethodnog

postupka» na neodređeno vrijeme tj. do obezbjeđenja podataka, činjenica i dokaza koji će Prijedlog učiniti potpunim.

Smatramo opravdanim naglasiti da donošenje «Odluke o pokretanju prethodnog postupka u osnovi znači i pokretanje međunarodne arbitraže, jer se u tom slučaju u Odluci treba precizirati i rok u kojem zainteresovane strane mogu iznijeti svoja stajališta, mišljenja i pisane dokaze. Realno je očekivati da će upravo te zainteresovane strane (tijela država izvoznica, izvoznici, uvoznici, inostrani proizvođači koji izvoze pivo u Bosnu i Hercegovinu, ostala domaća i strana fizička i pravna lica) nastojati tokom prethodnog postupka otkriti i najmanji nedostatak u Prijedlogu grupacije proizvođača piva i da će nastojati da iskoriste sve zakonom dopuštene mogućnosti da zaštite svoje interese. U takvim okolnostima, Ministarstvo procjenjuje da bi bilo veoma štetno upustiti se u dalju proceduru i izlagati ugled BiH nepotrebnom riziku, ako podaci nisu korektni, i ako aplikacija domaćih proizvođača piva nije formalno kompletna i ne zadovoljava ključne norme domaćeg propisa.